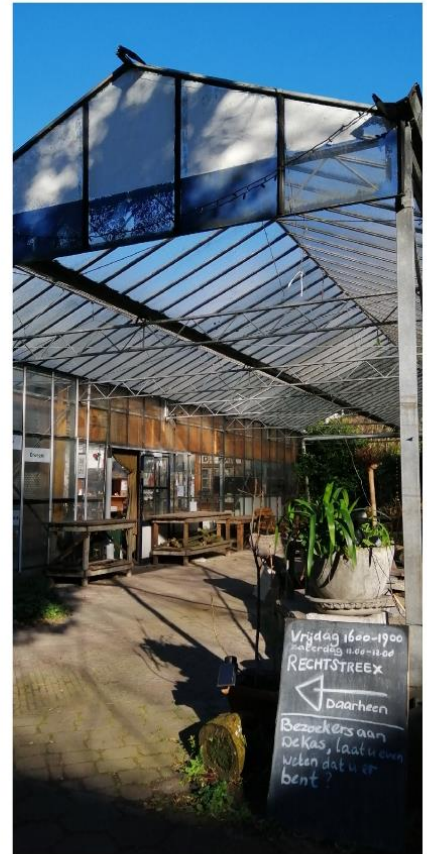

Jaarverslag
2019

STADSKWEKERIJ

DE KAS

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
DE LOCATIE	4
PROJECTEN	5
PROGRAMMA	11
COMMUNICATIE EN KENNISDELING	14
SAMENWERKING	15
TOELICHTING FINANCIEN	17
FINANCIEEL JAARVERSLAG	19

INLEIDING

In 2019 was stichting Stadskwekerij De Kas (voortaan: De Kas) de pilotfase voorbij en is zij gaan bouwen aan een duurzame toekomst. Het jaar stond in het teken van de overname van de locatie en verbreding van het draagvlak in de wijk Blijdorp en in de stad. In 2018 was De Kas nog tijdelijke gebruiker van de locatie en kon zij ieder moment weggestuurd worden. In 2019 is de stichting de nieuwe eigenaar van het kassencomplex geworden en daarmee verzekerd van een langdurig verblijf op het terrein.

De Kas heeft samen met haar stakeholders een gedeelde visie ontwikkelend voor de nieuwe invulling van de locatie. Het draagvlak is versterkt door allerlei samenwerkingsverbanden aan te gaan met lokale initiatieven en organisaties. Maar ook door zelf nieuwe groene activiteiten met en voor bewoners in gang te zetten.

We kijken terug op een jaar waarin het project uit de kinderschoenen is gegroeid en is begonnen aan een nieuwe fase op weg naar verdere professionalisering van de organisatie, opschaling van de activiteiten en daadwerkelijk transformatie van de locatie naar een nieuwe – sociaal maatschappelijke - functie.

De Kas weet zich inmiddels omringd door een grote groep bewoners, experts, overheden en zusterorganisaties die geloven in het project en bereid zijn te helpen. De groep vrijwilligers die De Kas door dik en dun wekelijks steunt, is stabiel en groeit gestaag.

DE LOCATIE

In 2019 heeft De Kas gewerkt aan een aantal belangrijke randvoorwaarden die nodig zijn voor een duurzame toekomst.

Aanpassing van het bestemmingsplan; van hoveniersbedrijf naar sociaal maatschappelijk

In februari is de vergunning afgegeven om af te mogen wijken van het bestemmingsplan. De functie van de locatie is gewijzigd van hoveniersbedrijf naar sociaal maatschappelijk. Naast het sociaal maatschappelijk gebruik mag het perceel gebruikt worden voor educatieve doeleinden en dienstverlening:

- het ontvangen van groepen voor workshops/vergaderingen en wijkontmoeting
- informatiepunt groen & water
- distributiepunt voor lokaal geproduceerde groenten/fruit/vlees (i.v.v. medegebruiker: Rechtstreeks)
- flexwerkplekken (maximaal 10 plekken)
- vaste tuinplantenkwekerij / atelierruimte

Overname van de opstallen

Op 1 juli 2019 heeft de stichting de opstallen gekocht van hoveniersbedrijf Born + Bink voor een symbolische bedrag van 1 euro. De opstallen betreffen een kassencomplex van 650 m² en een schuur.

Huurcontract met de gemeente in de maak

De grond (1800m²) is eigendom van de gemeente. De gemeente heeft een huurcontract aangeboden voor een sociaal maatschappelijke huurprijs. Door omstandigheden is de ingangsdatum van het huurcontract doorgeschoven naar 1 januari 2020.

Opschalen kwekerij

In 2016 is De Kas begonnen met een kleinschalige kwekerij voor het kweken van planten die een bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Dit gebeurt duurzaam en biologisch (geen gebruik van (kunst)mest of bestrijdingsmiddelen en enkel biologische grondstoffen). De focus ligt op planten die goed zijn voor fauna (hommels, bijen, vlinders, vogels) en die het doen in de zeer diverse microklimaten die de stad rijk is. De planten worden gekweekt uit zaad en stekken afkomstig uit Rotterdam. Dit materiaal heeft bewezen dat het goed gedijt in Rotterdam. De Kas levert daarmee een puur lokaal product. De Kas streeft naar het gebruik van autochtoon materiaal (genetisch materiaal dat afkomstig is uit Nederland) om floravervalsing tegen te gaan. Dit is in de praktijk heel moeilijk omdat in de stad weinig oorspronkelijk is en bijvoorbeeld mediterrane soorten het hier goed doen en veel te bieden hebben als voedselbron voor insecten.

In 2019 is het aantal soorten en planten opgeschaald, waardoor het project in staat is grotere aantallen te leveren aan groene initiatieven in Rotterdam-Noord. Daarmee wil De Kas bevorderen dat bewoners kunnen kiezen voor duurzaam plantgoed dat dichtbij huis gekweekt en gekocht kan worden.

PROJECTEN

Om te werken aan haar doelstellingen heeft De Kas in 2019 een aantal projecten uitgevoerd op het vlak van groen, water, duurzaamheid, educatie en sociaal. Hieronder volgt een beschrijving van de voornaamste projecten. Onder de projecttitel ziet u steeds aan welk aandachtsgebied gewerkt is in het project.

Herstel en herinrichting van De Kas (minimale variant)

DUURZAAMHEID **EDUCATIE**

De kas zelf en de schuur op het terrein verkeren een slechte staat door achterstallig onderhoud. Er zijn lekkages door gebroken glas, door goten die overlopen en er is sprake van houtrot waardoor deuren niet goed open gaan en een verouderde elektriciteitsvoorziening. Doel voor 2019 was een gedeelte van de kas (minivariant) voor groepen toegankelijk te maken: gebruiksvriendelijk, droger en veilig. Binnen deze opgave is een deel van de bedrading van elektra vervangen, verlichting vervangen voor LED en de lekkages tijdelijk verholpen. De inrichting met (tweedehands) meubels is zo aangepast dat bezoeker en gebruiker niet onder een lekkage hoeft te zitten. Er is een informatiehoek waar bewoners allerlei informatie kunnen vinden over groen en water. De energieverstovende centrale verwarming wordt niet meer gebruikt. Daarvoor in de plaats is er een warme werkplek gerealiseerd (zie projecten), zijn er drie infraroodpanelen in bruikleen en is er een ruime voorraad dekens aanwezig voor bescherming tegen de ergste kou. De schuur is met behulp van hergebruikt bekistingshout hersteld en aangepast en getransformeerd tot de vaste plek van Rechtstreeks distributiepunt. Al het bovenstaande is uitgevoerd door en met de deskundigheid van vrijwilligers en gebruikers van De Kas.

Oude verhuisdekens voor warmteisolatie

Handen warmen aan IR-paneel

Renovatie schuur met tweedehands bekistingshout en restanten dakpannen

Realisatie warme werkplek door studenten Bouwkunde TU-Delft

DUURZAAMHEID **EDUCATIE**

In januari hebben studenten Bouwkunde van de TU-Delft een warme werkplek gerealiseerd van zo'n 20 m², begeleid door een buurtbewoonster (Suzanne Pietsch, docent bouwkunde TU Delft). Doelstelling was een eenvoudig te transformeren of te verplaatsen unit, gemaakt van cradle to cradle of restmaterialen, waarin we het klimaat in de winter/zomer beter kunnen beheersen en beschermd zijn tegen lekkages. Er zijn diverse ontwerpen gemaakt door de studenten. In twee weken tijd is een samengevoegd ontwerp gebouwd op basis van de materialen die beschikbaar waren op dat moment. Het is een aangename ontmoetingsplek, waar een groep van 15 mensen kunnen samenkomen voor diverse activiteiten.

Op 31 januari werd de unit feestelijk geopend door Hoogheemraadschap Schieland Krimpenerwaard (HHSK), Water Sensitive Rotterdam (WSR), wijkraad Blijdorp en TU-Delft, samen met zo'n 40 stakeholders en omwonenden. In de praktijk heeft de unit vooral in de koude maanden dienst gedaan als ruimte die iets makkelijker te verwarmen is met behulp van infraroodpanelen. In de zomermaanden is de kas in zijn geheel te heet door het ontbreken van een functioneel ventilatiesysteem.

*Opening door
Hoogheemraadschap,
Wijkraad Blijdorp,
Gemeente Rotterdam en
TU-Delft*

*Het bouwteam:
internationale studenten
Bouwkunde TU-Delft
Interiors Buildings Cities*

*Feestelijke opening met ons
netwerk*

Stakeholderbijeenkomsten onder leiding van Atelier GroenBlauw

GROEN WATER DUURZAAM SOCIAAL

Circa 50 stakeholders hebben in twee sessies nagedacht over de toekomst van De Kas: welke rol en functie kan De Kas vervullen en wat betekent dit voor de fysieke omvorming van het gebouw en het terrein? Het project werd geleid door Hiltrud Pötz van Atelier GroenBlauw en is vastgelegd in een beeldverslag waarin onder meer de gezamenlijke visie en actiepunten verwoord zijn.

De bijeenkomsten leverden inspirerende en praktische voorstellen op die op kortere of langere termijn gerealiseerd worden. Ook werd nagedacht over de voorbeeldfunctie van de Kas, die een enorme boost kan geven aan de zelfredzaamheid van buurtbewoners die aan de slag willen met de grote opgaven voor groen en water waar de stad voor staat.

De Kas gaat vanaf 2020 aan de slag om van de woorden ook daden te maken. Dit gebeurt met de werkgroepen die zijn ontstaan tijdens de bijeenkomsten. Het verslag gaat daarnaast ook gebruikt worden financiers te vragen een bijdrage te leveren aan de realisatie van de plannen.

De stakeholdersbijeenkomsten hebben geleid tot verbondenheid tussen alle stakeholders, waardoor De Kas niet meer alleen een project is van de initiatiefnemers Eva en Marja, maar van een grote groep betrokkenen. Ook voelen de stakeholders zich meer onderling verbonden, wat geleid heeft tot een 'inner circle' van De Kas en een aantal actieve werkgroepen. Financiers van het project waren Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard, Rotterdams Weerwoord en Rotterdam Circulair.

Bijeenkomst 1: toekomst schetsen

Bijeenkomst 2: van dromen naar daden

Het beeldverslag (60 pagina's)

Het terrein als bron van inspiratie voor water en groen

GROEN WATER EDUCATIE GEZONDHEID

Met financiële steun van het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard is in 2019 een start gemaakt met de transformatie van het terrein naar een voorbeeldtuin voor water en groen. Bestaand groen werd stapsgewijs verrijkt met inheemse planten uit eigen kwekerij om de biodiversiteit te vergroten. Er zijn voorbeelden van kleinschalig waterbeheer aangebracht, een direct resultaat van samenwerking met een van de stakeholders: Tijs van Ruth van Klussenbedrijf 2RH. Tijs is gespecialiseerd in het zoeken naar eenvoudige en duurzame oplossingen voor hergebruik van regenwater in de tuin en voor huishoudelijk gebruik. Op het terrein zien bezoekers hoe ze zelf op een eenvoudige manier regenwater kunnen opvangen, opslaan en hergebruiken voor diverse doeleinden. Voorbeelden van extra elementen die in de tuin zijn aangebracht of aangepast zijn onder anderen een kruidenspiraal met een afgekoppelde regenpijp, verschillende kleinschalige regenwatertonnen en vaten van 50 tot 1000 liter, de oorspronkelijke vijver van 30 cm diep is verdiept tot max 100cm met verschillende niveaus en een kleine moeraszone. Er zijn ecologisch waardevolle planten verzameld voor het herstellen van de erfafscheidingen. En lastige plekken op het terrein (plasvorming, verzakkingen) zijn omarmd als tijdelijke experimenteerruimte.

Kruidenspiraal en waterloopje

Verdiepen van de vijver

Regenschutting met overloop

Eerste Hulp Bij Vergroening

GROEN EDUCATIE SOCIAAL GEZONDHEID

Een groene omgeving draagt bij aan de gezondheid van mensen én aan de biodiversiteit. De Kas helpt bewoners hun straten te vergroenen door informatie te verstrekken en - waar

nodig – de helpende handen te bieden.

In 2019 zijn alle straten in Blijdorp geïnventariseerd. We telden ca. 450 geveltuinen, waarvan een derde extra aandacht verdient qua onderhoud. Daarvan hebben we er 20 – vanzelfsprekend samen met bewoners - een zogenaamde groenimpuls gegeven. De aanpak varieerde van complete vervanging van alle planten tot het verwijderen en snoeien van enkele struiken. Ook zijn zaailingen van de invasieve Hemelboom verwijderd.

De Kas helpt bewoners de juiste plantenkeuze te maken, geeft tips voor onderhoud en biedt een geveltuinenabonnement aan als bewoners het onderhoud niet zelf kunnen doen. De hulp wordt door de bewoners zeer gewaardeerd en leidt in de straat tot gesprekken met burens over het gezamenlijk organiseren van onderhoud, de waarde van planten voor de biodiversiteit en nieuwe groeninitiatieven.

Het project draagt bij aan zowel de geestelijke als lichamelijke gezondheid van bewoners. Geestelijk: bewoners – vooral ouderen - vinden het bijzonder dat er in de wijk naar hen omgekeken wordt *“Waar maak je dat nog mee, dat er spontaan hulp wordt aangeboden”* en jongere bewoners zijn trots dat dit duurzame groene initiatief juist in *hun* wijk gebeurt. Lichamelijk: bewoners worden uitgedaagd zelf mee te helpen met het onderhoud van de geveltuin en we merken dat de geveltuinen een aanleiding zijn voor bewoners om meer op pad gaan in hun eigen buurt en met andere bewoners erover te gaan praten. Ze voelen zich onderdeel van een groter geheel.

Van complete aanpak

Tot het snoeien van enkele struiken

Bewoners helpen mee met eigen onderhoud

Groene wijkacties in voor- en najaar

GROEN EDUCATIE SOCIAAL

Met hulp van een subsidie van de Wijkraad Blijdorp zijn twee wijkbrede groenacties in het voor- en najaar uitgevoerd : de Geveltuinendag en Blijde Bijen Bollendag. De acties zijn een blijk van waardering voor bewoners die zich inzetten voor meer groen in de straat.

Bewoners kregen gratis planten/biologische bloembolletjes en advies op locatie. De acties werden afgesloten met een sociaal evenement in de vorm van een drankje en een mini-opera in het kader van de Operadagen Rotterdam. Zo'n 150 bewoners maakten gebruik van de acties. De Kas gebruikte de acties om behoeften te peilen van bewoners op het vlak van water en groen. Deze informatie gebruiken wij als input voor het groenprogramma voor het nieuwe jaar.

De wijkacties hebben een verbindende functie voor oud en jong. Bewoners merken op dat zij deel uitmaken van een grotere beweging in de wijk: *“Ik dacht altijd dat ik de enige was*

die zich druk maakte over het groen in de straat, maar nu zie ik heel veel mensen met plantjes en bolletjes lopen!"

De Kas heeft in 2019 het initiatief genomen tot samenwerking met alle zes de wijken in Rotterdam Noord. Dat resulteerde in een *gezamenlijke* Geveltuinendag op 9 mei 2019 en het besluit om dit voortaan jaarlijks te herhalen in al deze wijken. Ook zijn de andere wijken geïnspireerd door de blijde bijen bollendag. .

Bewoners krijgen een gratis plantje uit de kwekerij

De wijkacties verbinden jong en oud

Mini-opera na afloop van de geveltuinendag

Verborgen Tuinendagen

GROEN EDUCATIE

In het eerste weekend van juni zetten tientallen tuinen in Rotterdam hun poorten open voor het grote publiek. De Kas doet daar aan mee als afhaalpunt voor de toegangskarten en gebruikt deze dagen om bezoekers te adviseren en informeren over de waarde van water in de tuin en planten voor biodiversiteit. Steeds meer bezoekers kijken niet alleen naar de schoonheid van groen, maar ook naar de waarde voor insecten, vogels en andere beestjes. De Kas is daar blij mee en vertelt daar graag over. In 2019 bezochten maar liefst 678 deelnemers De Kas tijdens de Verborgen Tuinendagen.

678 bezoekers bezochten De Kas....

....lieten zich informeren....

en schreven zich in voor de nieuwbrief

Pilot: workshops

GROEN WATER EDUCATIE

Op eigen kracht zijn we in 2019 gestart met het programmeren van workshops. Doel van de pilot was te onderzoeken hoeveel belangstelling er is voor groene workshops en wat deelnemers bereid zijn te betalen. Deelnemers betaalden voor de workshops volgens het 'pay what you want' principe. De workshopleiders kregen voor hun begeleiding de helft van de opbrengst.

In totaal zijn er vijf workshops gegeven: Bijen in de stad, Zomerstekken maken, Stadsnatuur en het Vroesepark, Zaden oogsten en bewaren en Composter. Gemiddeld

waren er 10 deelnemers en was men bereid 10 euro te geven voor deelname, waarvan de helft werd gegeven aan de workshopleider en de helft een donatie was voor De Kas.

*Workshop Bijen in de Stad met
imker Berenice*

*Excursie Stadsnatuur en het
Vroesenpark*

*Workshop Compostereren door
Caroline de Vlaam*

PROGRAMMA

Los van de projecten is er door het jaar heen een reeks aan vaste activiteiten waar bewoners wekelijks aan kunnen deelnemen.

Vrijwilligers werkdag

GROEN EDUCATIE SOCIAAL GEZONDHEID

Het hele jaar door komen vrijwilligers op donderdag meewerken op De Kas. De klussen variëren van licht tot zwaar en van zittend tot staand werk. Van werken met de handen tot 'hoofdzaken' achter een laptop. Groene vingers zijn niet noodzakelijk. De Kas biedt vrijwilligers in ruil een gezamenlijke lunch en natuurlijk ook plantjes om hun eigen (gevel)tuin of balkon te vergroenen.

De werkdagen zijn geen verplichting. Wij spreken gekserend over de bijen (vrijwilligers die heel trouw, wekelijk komen) en vlinders (vrijwilligers die eenmalig of incidenteel aan komen waaien of voor een specifieke klus komen opdraven). We houden dezelfde begin- en eindtijd aan, maar ook daar zijn we soepel in omdat niet iedereen evenveel energie heeft. Verder komen er op deze dagen regelmatig bezoekers langs om even te verpozen op de prettige plek, plantjes aan te schaffen of informatie op te doen.

De vrijwilligersvergoeding bestaat naast de lunch uit een jaarlijks uitje, een kerstmaaltijd, de mogelijkheid tot het volgen van workshops en cursussen en een eindejaarsbonus als er nog geld in de pot zit. Maar de grootste beloning zit voor de vrijwilligers in het feit dat ze bij De Kas mogen zijn wie ze zijn, dat ze iedere week welkom zijn, iets leren in het groen, gewaardeerd worden om hun inzet hoe groot of klein, hun netwerk weer vergroten en plezier hebben met elkaar. De psychische en lichamelijke gezondheid van de aanwezigen vaart daar wel bij.

Meestal zijn er zo'n tien vrijwilligers op de donderdag, uit een vrijwilligersteam van inmiddels meer dan 20 personen. De vrijwilligers komen uit heel Rotterdam en steeds meer bewoners uit Blijdorp bieden zich aan om hun professionele ervaring of contacten in te zetten voor deze bijzondere plek met mooie doelstellingen.

Zaden schonen in de winter

Band plakken hoort er ook bij

Samen eten en drinken

Pilot: De Groene Huiskamer

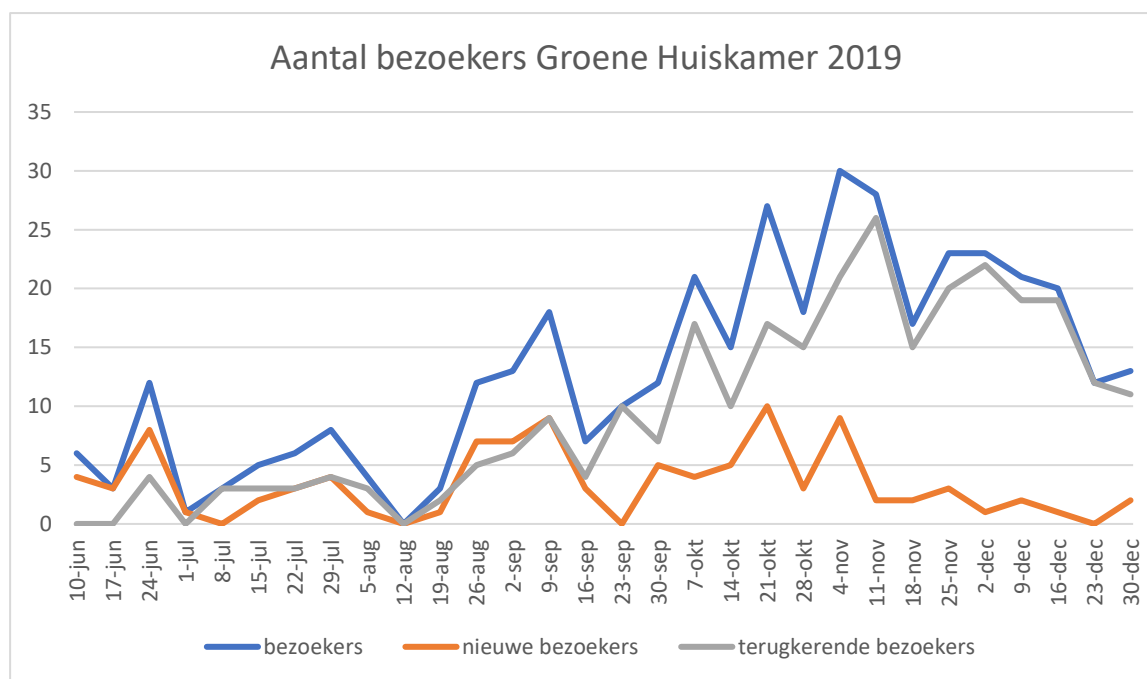
GROEN EDUCATIE SOCIAAL GEZONDHEID

In 2019 ontstond de roep om koffie en thee momenten voor bewoners. Vooral oudere bewoners in Blijdorp hebben behoefte aan een rustige, beschutte en ongedwongen plek waar ze anderen kunnen ontmoeten, zonder dat dit gekoppeld is aan een bepaalde

activiteit (breien, sjoelen, klaverjassen) of religie. Veel ouderen kennen de locatie doordat ze vroeger klant waren bij het voormalige tuincentrum. Ze hebben goede herinneringen aan de plek en dan komen de verhalen los. Jongeren zijn verrast door verborgen groene oase en voelen zich aangesproken door de sfeer die hun creativiteit laat stromen.

Vanaf juni is De Kas begonnen met de Groene Huiskamer als pilot. Iedere maandag zijn bewoners welkom tussen 10 en 12 uur voor een kop koffie/thee. Men mag meewerken met de kwekerij of andere klussen uitvoeren. Gewoon wat rondlopen, kletsen en drinken is ook prima.

De Groene Huiskamer wordt gepromoot als een sociale activiteit tegen de achtergrond van een maatschappelijk vraagstuk: het verhogen van biodiversiteit. Om jong en oud te verbinden, heeft De Kas bewust gezocht naar kruisbestuiving met andere wijkinitiatieven: kerken (Prinskerk), welzijnsorganisaties (bewonersorganisatie Blijddorp, DOCK/SOL, CVD), wooncomplexen voor ouderen (Emmahuis, Statenhove), groene en culturele activiteiten (Gezond Natuur Wandelen, Atelier op Wielen). Dit heeft ertoe geleid dat er nu wekelijks een natuurwandeling is van Gezond Natuur Wandelen, één keer per maand is er een tekenles van Atelier op Wielen en één keer per maand organiseert een vrijwilliger een andere creatieve groene workshop. Minder structureel maar minstens zo belangrijk waren de 75+ gesprekken en lunches met ouderen die georganiseerd werden door welzijnsorganisatie DOCK/SOL. Tijdens de wintermaanden zou De Kas dichtgaan i.v.m. de kou, maar de bezoekers bleven komen en De Kas bleef open.

Inmiddels is de Groene Huiskamer een begrip in de wijk en als pilot geslaagd. Steeds meer bewoners weten op maandag de weg te vinden naar de Groene Huiskamer (zie grafiek) en steeds meer initiatieven haken aan. Door de kruisbestuiving ontmoeten verschillende generaties elkaar op ongedwongen wijze.

Voor 2020 is subsidie aangevraagd bij de gemeente Rotterdam om de Groene Huiskamer het hele jaar open te kunnen stellen op maandagochtend en op vrijdagmiddag. Deze aanvraag is inmiddels gehonoreerd door de wijkraad Blijddorp.

Lunch voor ouderen, georganiseerd door welzijnsorganisatie in de wijk

Meewerken in de kwekerij

Zin in een wandeling? Loop mee door groene buurten

In Stadskeukerij De Kas in Blijdorp wordt het steeds gezelliger! Buurtbewoners weten de plek te vinden. Elke maandag is er van 10.00 tot 12.00 uur een open Groene Huskamer waar iedereen welkom is voor een kopje koffie of thee. Wie zin heeft kan meewerken of meewandelen.

Natuurwandelingen georganiseerd door Gezond Natuur Wandelen

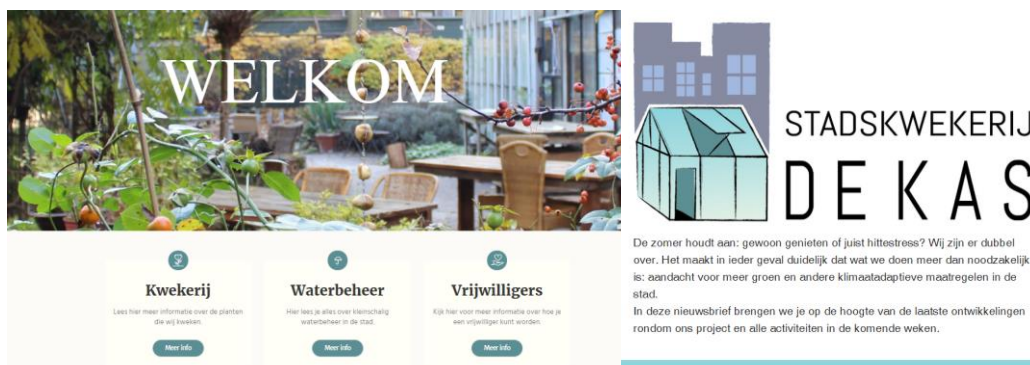
COMMUNICATIE EN KENNISDELING

In 2019 heeft De Kas geïnvesteerd in structurele communicatie met bewoners en geïnteresseerden via internet en een digitale nieuwsbrief. De website www.stadskwekerijdekas.nl is verder vormgegeven en er is acht keer een digitale nieuwsbrief verstuurd via Mailchimp naar een verzendlijst van inmiddels ruim 400 geïnteresseerden. De helft van de geïnteresseerden is bewoner van Blijdorp, de overige geïnteresseerden zijn voornamelijk stakeholders uit Rotterdam en omgeving.

Gekoppeld aan groenacties (de Geveltuinendag, Blijje Bijen Bollendag en Eerste Hulp bij Vergroening) zijn er informatieflyertjes gemaakt en gericht verspreid aan bewoners met een geveltuin. Daarnaast zijn er berichten gedeeld via Havenloods, Nextdoor, Facebook en digitale platforms van stakeholders en zusterorganisaties.

Daarnaast heeft De Kas meegewerkt aan filmpjes voor Rotterdams Weerwoord.

Voor de communicatie en kennisdeling op het terrein zelf is in 2019 een start gemaakt met de inrichting van de informatiehoek en de ontwikkeling van een bewegwijzeringsplan van groene, blauwe en duurzame maatregelen op het terrein.

Verbetering website

Is het echt waar?

Maandelijks een digitale nieuwsbrief

Flyer Blijje Bijen Bollendag

Publiciteit via website
Hoogheemraadschap Schieland
Krimpenerwaard

SAMENWERKING

Verbinden is één van de kernwaarden van De Kas (naast biodiversiteit en toegankelijkheid). In 2019 heeft De Kas geïnvesteerd in de uitbreiding van het netwerk en het aantal samenwerkingsverbanden met andere initiatieven met vergelijkbare (deel)doelstellingen.

Wijkpartners

Met wijkpartners werd bekeken wat er nog meer mogelijk is en waarin we elkaar kunnen versterken of ondersteunen. Onder andere:

Wijkraad Blijdorp: van het bieden van overlegruimte tot het meedenken rondom het wijkprogramma voor vergroening en sociale cohesie.

Welzijnsorganisatie Dock/ SOL: gezamenlijk strategie voor welzijnsaanbod in de wijk, gericht uitnodigen van bewoners voor lunches en voeren van 75+gesprekken

Atelier op Wielen: geeft tekenworkshops als ruildienst voor het stallen van het mobiele atelier (bakfiets)

Groene zusterorganisaties

Met groene zusterorganisaties in Rotterdam wordt samengewerkt de impact op de groene agenda in de stad te vergroten en elkaar te versterken. Onder andere:

Rechtstreex: De Kas biedt onderdak aan Rechtstreex; een Rotterdamse organisatie die zich inzet voor transparante, lokale en sociale voedselketens. In 2019 is het distributiepunt van Rechtstreex bij De Kas gegroeid van ca 30 naar ca 90 klanten (wijkbewoners) per week.

Groenweb Noord: De Kas werkt met andere groene initiatieven in Rotterdam Noord aan een gezamenlijke strategie. Het samenwerkingsverband heet Groenweb Noord en richt zich op meer groen en bevordering van het welzijn van bewoners door werken en verblijven in het groen te stimuleren

Gezond Natuur Wandelen: De Kas biedt onderdak aan de stichting Gezond Natuur Wandelen en promoot hun activiteit. Inmiddels is de wekelijkse wandelgroep uitgegroeid tot gemiddeld 12 deelnemers.

YMCA Blijdorp: De Kas biedt onderdak aan de organisatie die zich richt op activiteiten voor de jeugd in het groen en faciliteren groene activiteiten met kennis en materialen.

Onderwijs

De Kas heeft contact met onderwijsinstellingen op het gebied van groen, water en duurzaamheid om te onderzoeken op welke manier wij elkaar kunnen versterken. Denk aan het beschikbaar stellen van nieuwe inzichten voor de praktijk, de mogelijkheid praktijkervaring op te doen door studenten en het bieden van ruimte voor experimenten en exposities van afstudeeropdrachten. Er is onder andere contact gelegd met:

Wellantcollege Rijswijk: ontwikkelen quickscan voor het bepalen van biodiversiteit in de buurttuinen en samenwerken in de ontwikkeling van groene workshops voor bewoners

InHolland Delft: meedenken over de inrichting van het terrein en de waarde voor biodiversiteit, ontwikkelen plantenlijsten voor biodiversiteit voor verschillende microklimaten in de stad.

TU-Delft: meedenken over een duurzame renovatie van de kassen.

Beleid

De Kas werkt samen met diverse beleidsmakers om te kijken welke rol en functie De Kas kan vervullen binnen hun beleidsprogramma's. Onder andere:

Rotterdams Weerwoord: uitwisseling van nieuwe inzichten en ideeën over het bevorderen van bewustzijn bij bewoners op het vlak van vergroening en kleinschalig waterbeheer in tuinen en de rol die De Kas daarin kan vervullen als inspiratiebron, meedenken over een waterplan voor de locatie

Hoogheemraadschap Schieland Krimpenerwaard: idem.

Stadsbeheer Rotterdam: samenwerken op het vlak van groenonderhoud in zelfbeheer (door bewoners) en beleid ten aanzien van geveltuinen

Experts

Een tiental experts op het vlak van water, groen en duurzaamheid hebben zich inmiddels verbonden aan De Kas en werken samen met ons aan nieuwe experimenten. Zonder volledig te willen zijn lichten er enkelen uit:

Tijs van Ruth: Tijs van Ruth is gespecialiseerd in het gebruik van regenwater. De Kas biedt onderdak aan de ontwikkeling van de Natte Krat; een plantenbak in de openbare ruimte die gevoed wordt door regenwater en adviseren over de plantenkeuze.

Cees van der Burg: Cees is kassenkenner en geïnteresseerd in duurzame kassenteelt. Cees adviseert ons over de reguliere technieken in de kassenbouw.

Gilbert de Nijs, Wouter Deen en Ariane Lelieveld: experts op het gebied van duurzame energie en bouwen, zoeken veel mogelijkheden voor ons uit en zetten daarin de eerste noodzakelijke stappen wat betreft duurzame opwekking en opslag van energie en duurzame bouwtechnische snufjes.

Karola van Rooyen: Biedt hulp bij het oogsten van tweedehandsmaterialen voor de renovatie en inrichting van de kassen. De Kas krijgt van haar ook suggesties aan wie de vrijgekomen materialen aangeboden kunnen worden .

TOELICHTING FINANCIËN

In de bijlage vindt u het financieel jaarverslag van 2019.

Saldo bij aanvang boekjaar

Het saldo van kas en bank samen stond op 1 januari 2019 op €17.580,- Het eindsaldo van dit jaar staat op €10.557,-

Herkomst en besteding van middelen

Beschikbare bedragen uit 2018 zijn doorgeschoven naar 2019, gekoppeld aan de verschillende projecten waar deze bedragen voor verkregen zijn:

€580,-	Wijkraad Blijdorp: Blijde Bijen Bollendag, toekenning 2018, uitvoering 2018, begeleidingskosten betaald in 2019
€8.808,-	Wijkraad Blijdorp: Eerste Hulp Bij Vergroenen, toekenning eind 2018, uitvoering project volledig in 2019.
€648,-	Rotterdams Milieu Centrum, projectsubsidie t.b.v. workshops, project deels uitgevoerd in 2018, restant gereserveerd voor 2019.
€635,-	Een deel van het saldo is toegewezen aan inzet van vrijwilligers van De Kas bij Groen Baken, een bewonersinitiatief aan de Cleyburgstraat.

Beschikbare bedragen uit 2018 zijn doorgeschoven naar 2019 en toegekend aan de algemene middelen.

€2.500,-	Een deel van het batig saldo is toegewezen aan het ontwikkelen van een aanpak en inbedden van het werven van fondsen en financiering. Dit deel komt uit de MAEX-impuls van 2018. Destijds heeft de stichting hulp gekregen van Tineke van de Burg (voedseltuin) over fondsenwerving. De begeleidingsuren van Tineke zijn op haar verzoek geschonken aan de Stichting De Kas. Dit bedrag hebben we in 2019 efficiënt kunnen inzetten voor het visiedocument van De Kas, de stakeholderbijeenkomsten.
----------	--

De rest van het beschikbare kapitaal is vrij in te vullen in 2019

Toelichting op inkomsten en uitgaven

Subsidies en Fondsen

Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard heeft een bijdrage voor omgevingsinitiatieven duurzaam waterbeheer toegekend van 15.000 euro. In 2019 is dit bedrag gebruikt voor de volgende projecten:

- Begeleiding van de stakeholderbijeenkomsten door Atelier GroenBlauw
- Eerste stappen naar omvorming van het terrein voor water en groen
- Veilig en toegankelijk maken van een deel van de kas
- Minivariant van informatie & inspiratiecentrum.

De toegekende subsidie is na afloop van de activiteiten te verrekenen middels facturering. Een eerste factuur van €6.000 is betaald in 2019, Een tweede factuur van €9.000 is eind 2019 ingediend en betaald in 2020. En is opgenomen in de jaarrekening als 'nog te ontvangen'.

Uit het budget van EHBV 2018 is naast hulp bij vergroenen, de ontwikkeling en het drukken van de informatieflyers voor de geveltuinendag bekostigd. Dankzij EHBV 2018 waren we in staat om, ook in de winter de wekelijkse vrijwilligerswerkdagen te houden met de gezamenlijke lunches. Uit dit budget is aan het eind van het jaar de vrijwilligersvergoeding betaald voor een totaal van €3.075,-. Voor de vrijwilligers die het hele jaar wekelijks een bijdrage leverde was de vergoeding €150, voor de vrijwilligers die onregelmatig maar wel substantieel bij hebben gedragen was de vergoeding €75,- Marja Versteeg heeft een vrijwilligersvergoeding van €1.700,- gekregen voor de projectbegeleiding.

Om continuïteit te bieden aan en kennis te vergroten bij vrijwilligers is de cursus 'Bijvriendelijk tuinieren' van het Wellantcollege aangeboden aan de vrijwilligers. Vier vrijwilligers hebben hier

gebruik van gemaakt. De professionele begeleidingsuren van het project vanuit De Kas zijn niet in rekening gebracht.

Het Rotterdams Milieucentrum heeft eind 2019 opnieuw €1.500,- projectgeld toegewezen en betaald voor workshops in 2020.

Eigen inkomsten

Bij het opstellen van de begroting was het nog onduidelijk hoeveel we aan donaties konden verwachten, daarom was deze begroot op €0,- in totaal is €2.363,- aan donaties binnengekomen. Onder andere voor de hulp en planten voor geveltuinen, voor de gastvrijheid tijdens de pilot Groene Huiskamer en om onze stichting te steunen en herstelwerk mogelijk te maken. Er is specifiek gedoneerd voor de aanschaf van een pompwagen.

Onkostenvergoeding gebruik ruimte, langlopend en incidenteel

Om het businessplan van De Kas voor elkaar te krijgen, moeten eigen inkomsten gegenereerd worden. De vaste gebruikers van de kas betalen een onkostenvergoeding en/of leveren een ruildienst ten bate van de stichting. Dit jaar waren er 7 medegebruikers die onderdak vonden en daarvoor een financiële bijdrage leverden, dan wel hun professionele kennis of vaardigheden aanboden. Hiermee heeft De Kas inkomsten gegenereerd maar ook uitgaven kunnen besparen doordat we de nodige kennis niet hoefden in te huren.

Daarnaast hebben we de locatie ter beschikking gesteld aan organisaties en personen die vanuit een vergelijkbare visie een bijdrage leveren aan de leefbaarheid van de stad. In 2019 is de kas gebruikt voor onder andere de wijkraadvergadering, diverse afdelingen en groepen van de Gemeente Rotterdam en milieudefensie. Ook VvE's en andere bewonersgroepen, YMCA en RISK-toneelgroep hebben de ruimte gehuurd voor hun bijeenkomst of activiteit.

De opbrengsten van de kwekerij uit plantenverkoop (€1.073,-) zijn lager uitgevallen dan begroot. Dit komt onder meer doordat de planten voor de groene wijkacties uit Eerste Hulp bij Vergoeden niet bij de inkomsten meegeteld zijn. Ook is de opschaling van de kwekerij met bijbehorende kosten ten laste gebracht van de inkomsten. (€1.726,- -/- €653,-)

In de begroting waren inkomsten uit 'Geveltuinabonnementen' opgenomen. Er is gedurende dit jaar gebleken dat bewoners uit Blijdorp voor hulp bij vergroenen in de openbare ruimte wel een donatie over hebben, maar geen abonnement willen afsluiten. Uiteindelijk bleek het afsluiten van een abonnement zoveel administratie op te leveren, dat de kosten hoger werden dan de inkomsten. Mensen weten ons wel te vinden voor advies en hulp. In 2020 gaan we onderzoeken hoe dat te verzilveren is.

Voor renovatie van de schil van de Kas is in 2019 €4.921,- begroot. De renovatie is doorgeschoven naar 2020.

Stichting Stadskwekerij De Kas

Jaarrekening 2019

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Rapport	
Samenstellingsverklaring	2
Algemeen	2
Bestuur	2
Oprichting vennootschap	3
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2019	4
Staat van baten en lasten 2019	5
Waarderingsgrondslagen	6
Toelichting op de balans per 31 december 2019	8
Toelichting op de staat van baten en lasten 2019	9

Het bestuur van
Stichting Stadskwekerij De Kas
Van Beuningenstraat 22
3039 LP ROTTERDAM

Rotterdam, 14 juni 2020

Betreft: jaarrekening 2019

Geacht bestuur,

Hierbij brengen wij u verslag uit omtrent de uitkomsten van onze werkzaamheden inzake het samenstellen van de jaarrekening 2019.

Samenstellingsverklaring

Conform uw opdracht hebben wij de jaarrekening van Stichting Stadskwekerij De Kas bestaande uit de balans per 31 december 2019 en de staat van baten en lasten 2019 met de toelichting samengesteld.

Kenmerkend voor een samenstellingsverklaring is, dat wij ons baseren op de door het bestuur van de vennootschap verstrekte gegevens. De verantwoordelijk voor de juistheid en de volledigheid van die gegevens en voor de daarop gebaseerde jaarrekening berust bij het bestuur van de stichting.

Algemeen

De activiteiten van Stichting Stadskwekerij De Kas bestaan voornamelijk uit het leveren van een bijdrage aan de leefbaarheid van de stad door faciliteren en stimuleren van ecologisch groen, kleinschalig waterbeheer en overige klimaatadaptieve maatregelen.

Bestuur

Per balansdatum bestaat het bestuur uit mevrouw M.F. Versteeg en mevrouw E.J. Bes.

Oprichting vennootschap

Bij notariële akte d.d. 19 maart 2018 is opgericht de Stichting Stadskwekerij De Kas. De activiteiten worden met ingang van voornoemde datum gedreven voor rekening en risico van de vennootschap Stichting Stadskwekerij De Kas.

Tot het verstrekken van nadere toelichtingen zijn wij graag bereid.

Met vriendelijke groet,

Keyzer Administraties en Belastingen

L. Keyzer

Jaarrekening 2019

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

	31 december 2019		31 december 2018	
	€	€	€	€
ACTIVA				
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Nog te ontvangen Hoogheemraad		9.000		489
Liquide middelen				
Triodos bank	2.557		17.341	
Triodos bank (sparen)	8.000		0	
Kas	0		239	
		10.557		17.580
		<u>19.557</u>		<u>18.069</u>
PASSIVA				
Kapitaal		15.728		7.398
Schulden op korte termijn				
Crediteur (Blije Bijen)	0		580	
Nog te betalen	2.329		0	
Vooruitontvangen	1.500		10.091	
		3.829		10.671
		<u>19.557</u>		<u>18.069</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

	2019		19 mrt. t/m 31 dec. 2018	
	€	€	€	€
Baten				
Projecten		11.825		3.221
Donaties		2.363		0
Plantenverkoop		1.073		1.577
Overige baten		<u>4.840</u>		<u>1.465</u>
		20.101		6.263
Lasten				
Projectkosten	6.238		890	
Huisvestingskosten	3.582		2.200	
Algemene kosten	<u>1.951</u>		<u>3.140</u>	
		11.771		6.230
Resultaat		<u><u>8.330</u></u>		<u><u>33</u></u>

ALGEMEEN

Activiteiten

De doelstelling van Stichting Kwekerij De Kas wordt in artikel 2 als volgt samengevat omschreven:

- a. het (doen) ontwikkelen en (doen) verspreiden van kennis over ecologisch groen en klimaatadaptieve maatregelen, regenwaterbeheer in het bijzonder;
- b. het stimuleren van bewoners om ecologisch groen te ontwikkelen en klimaatadaptieve maatregelen te treffen te onderhouden en te behouden;
- c. het bieden van mogelijkheden en kansen aan buurtbewoners, vrijwilligers en liefhebbers van groen door hen de gelegenheid te bieden mee te werken;
- d. het verbinden en samenbrengen van bewoners en organisaties in het kader van ecologisch groen en klimaatadaptieve maatregelen;
- e. het beschikken over een netwerk van (semi)professionals die bereid zijn om samen te werken of zich voor specifieke taken of hulpvragen beschikbaar te stellen en een adviserende rol op zich te nemen;
- f. het zijn van een inspiratiebron voor regenwateropvang en klimaatadaptieve maatregelen in tuinen en openbaar groen;
- g. het beschikken over een ruimte en werkmaterialenbank;
- h. het bevorderen en mogelijk maken van duurzaam en gemeenschappelijk gebruik van ruimte, gereedschappen en materialen voor bewoners en groeninitiatieven;
- i. het beschikken over een pool van vrijwilligers die zich zowel incidenteel als structureel willen inzetten;
- j. het verlenen van voldoende financiële ondersteuning en middelen om de eventueel noodzakelijke coördinatoren en begeleiders te betalen, werkmaterialen aan te schaffen, te kunnen bergen en vrijwilligers te kunnen belonen;
- k. het binnenhalen van liquide middelen door middel van fondsenwervende en zo nodig (commerciële) activiteiten in de vorm van producten en diensten.
- l. alle andere middelen die ter bevordering van het doel wenselijk, nuttig of noodzakelijk zijn;
- m. het leggen en onderhouden van contacten en het samenwerken met derden indien en voor zover dat voor de stichting nuttig kan zijn.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voorzover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde.

Winsten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Verliezen worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving

Waarderingsgrondslagen voor de balans

Algemeen

Vorderingen

Voorzover nodig is op de vorderingen een voorziening wegens oninbaarheid in mindering gebracht.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde goederen, prestaties en verrichte diensten enerzijds, en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Nog te ontvangen Hoogheemraad		
Saldo 1 januari	489	0
Uitgaven	12.182	489
Projectbijdragen	-6.000	0
Nog te betalen kosten (balans)	2.329	0
Saldo 31 december	<u>9.000</u>	<u>489</u>
 Kapitaal		
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	7.398	0
Inbreng Stichting Groenpool Noord	0	4.865
Inbreng Maex	0	2.500
Resultaat	8.330	33
Stand per 31 december	<u>15.728</u>	<u>7.398</u>
 <u>Onderverdeling</u>		
Algemeen aandeel	13.646	4.898
Maex aandeel	2.082	2.500
	<u>15.728</u>	<u>7.398</u>
 Vooruitontvangen		
RMC (workshopreeks)	1.500	648
Groen Baken	0	635
Eerste hulp bij vergroening	0	8.808
Stand per 31 december	<u>1.500</u>	<u>10.091</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

	2019	19-3/31-12 2018
	€	€
Projecten		
Rotterdamse Milieu Centrale (workshopreeks)	648	852
Eerste hulp bij vergroening	8.808	0
Groen Baken	635	0
Blije Bijen	1.734	1.880
Hoogheemraad	0	489
	<u>11.825</u>	<u>3.221</u>
Projectbijdragen zijn mede bedoeld voor de algemene doelstellingen van Stichting Stads- kwekerij de Kas.		
Donaties		
Algemeen	1.580	0
Verborgten tuinen	586	0
Groene huiskamer	197	0
	<u>2.363</u>	<u>0</u>
Plantenverkoop		
Opbrengsten	1.726	1.577
Kosten	-653	0
	<u>1.073</u>	<u>1.577</u>
Overige baten		
Verhuur eenmalig minus kosten	3.160	893
Verhuur doorlopend	1.680	560
Diversen	0	12
	<u>4.840</u>	<u>1.465</u>
Projectkosten		
Eerste hulp bij vergroening, vrijwilligersbijdrage	3.075	0
Eerste hulp bij vergroening, overige kosten	2.112	0
Rotterdamse Milieu Centrale (workshopreeks)	812	0
Bloembollen e.d.	1.051	890
	<u>7.050</u>	<u>890</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 (vervolg)

	<u>2019</u>	<u>19-3/31-12</u> <u>2018</u>
	€	€
Huisvestingskosten		
Onderhoud en materialen	1.527	1.541
Overheidslasten	1.295	0
Gas, water en licht	760	0
Overige huisvestingskosten	0	659
	<u>3.582</u>	<u>2.200</u>
 Algemene kosten		
Groene huiskamer	141	0
Kantoorkosten	456	56
Notariskosten	0	342
PR en communicatie	0	1.596
Cursussen	0	105
Lunchkosten	23	722
Reiskosten	0	233
Maex	418	0
Bankkosten	65	71
Algemene kosten	36	15
	<u>1.139</u>	<u>3.140</u>